سەماحەتی حەکیم.. دابونەریتی خواردن سەرەتا بە بسم الله و کۆتاییش بە ئەلحومدولله دەبێت

سەماحەتی عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی بەردەوام بوو لە باسکردنی مافی هەشتەمی پەیامی ئیمام و گەورەمان ئیمام زەین ئەلعابدین کوڕی عەلی کوڕی حوسەین (سلاوی لەبێت) لە بابەتی مافی سك لەرێش دەینە سەر تیشکی هەشتەم کە پەیوەستە بە دابونەریتی خواردن، چونکە خواردن پێش خواردن ودوای خواردن داب و نەریتی خۆی هەیە.

داب و نەریتی پێش خواردن

سەماحەتی گوتی :

1- لایەنی خواردن: پێویستە خواردنەکە حەڵاڵ بێت، هەروەها پێوستە ڕێگای بەدەستهێنانی پارەکە ئاشکرا بکات کە چۆن پەیدا کراوە، نابێت خواردنەکە گومانی حەرامی و شتی لەو بابەتەی لەسەر بێت.

ئیمام محەمەد باقر (سلاوی لە بێت) دەڵێت: پێغەمبەر سەلاوی لە بێت گوتویەتی " "العبادة سبعون جزءا أفضلها طلب الحلال "

واتا پەرستن 70 بەشە باشترینی کاری حەڵاڵە

2- شوشتنی هەردوو دەست:

پێغەمبەر سەلاوی خودای لە بێت گوتوویەتی : " الوضوء قبل الطعام ينفي الفقر وبعده ينفي اللمم ويصحح البصر"، وعنه (صلى الله عليه وآله وسلم)" من سره أن يكثر خير بيته فليتوضأ عند حضور طعامه "

3- پێویستە خواردنەکەی لەسەر سفرەیەك لەسەر زەوی دابنێت.

ئەنەس کوڕی مالك دەڵێت: هەرگیز پێغمبەر (سەلاوی خودای لە بێت) لەسەر خوان نانی نەخواردوە لەیان پرسی لەسەر چی نانتان دەخوارد دەیگوت لەسەر سفرە.

4- پێویستە وەك بەندەیەك دابنیشێت کاتێك نان دەخوات، دەبێت لەسەر هەردوو چۆك دابنیشێت و نابێت قاچ بخات سەر قاچ یان چوارگەشەیەیی دابنیشێت چونکە خودای گەورە ئەو جۆرە دانیشتنەی نەهی کردوە و ڕقی لێیەتی، لەوەش کە ئەو کارە دەکات.

5- پێویستە نیەت بهێنێت و لە پێناو گوێڕایەڵی خودای گەورە بێت ولەوە نەچێتە دەرەوە.

6-پێوستە شوکرانە بەو خواردنەو ئەو ڕزقە بکات کە لە بەردەمی دانراوە.

پێغەبمەر (سەلاوی لەبێت) دەڵێت "

" أكرموا الخبز، قيل: وما إكرامه؟ قال: إذا وضع لا ينتظر به غيره"

7-پێویستە هەموو لە دەوری سفرەکە کۆببنەوە.

پێغەمبەر (سەلاوی خودای لە بێت) دەڵێت :

" الطعام إذا جمع أربع خصال فقد تم إذا كان من حلال و كثرت الأيدي و سمي في أوله و حمد اللّٰه عز و جل في آخره"

بەڵام دابو نەریتەکانی خواردن ئەو خاڵانە دەگرێتەوە:

1- پیغەمبەر (سلاوی خودی لە بێت) دەڵێت: ئەگەر چوار هەزار پادشا لەسەر سفرەکە دانیشتبن ئەگەر بەندەیەك گوتی بسم الله ئەوا فریشتەکتن دەڵێت بارەك الله و بەشەیتان دەڵێن برۆ دەرەوە فاسق تۆ دەستەلاتت بەسەریان نییە، فریشتەکان دەڵێن "

قوم أنعم الله عليهم فأدوا شكر ربهم، وإذا لم يسموا قالت الملائكة للشيطان: ادن يا فاسق فكل معهم فإذا رفعت المائدة ولم يذكروا اسم الله عليها، قالت الملائكة: قوم أنعم الله عليهم فنسوا ربهم جل وعز" .

2- خواردن بەدەستی ڕاست دەبێت.

3- بەخوێ دەست پێ دەكات و بە خوێش بەكۆتا دێت.

ئيمام عەلى (سڵاوى لێ بێت) دەڵێت : بەخوێ دەست بە سەرەتاى خواردنەكەتان بكەن، گەر خ□□□ك بزانن خوێ چييە ئەوا لەهەموو شتێكى بەباشتر دادەنێن.

4- دەبێت پارووەكان بچووك بێت

5- پێويستە خواردن باش بجويين

6-تا ئەو پارووە تەواو نەكەيت دەست بۆ پارووى تر نەبەى.

7-نا بێت سووكايەتى بە هيچ خواردنێك بكەيت.

8-ئەوەى دواتر بخۆ جگە لە ميوە

9-نابيت بەدواى باشترين شوێنى خواردنەكە يان لەناوەڕاستى دەست پێ بكەيت دەبێت لە تەنيشتى بخۆيت.

10- نا بێت بە چەقۆ بيبڕيت

11-نا بێت بە چەقۆ گۆشتەكە ببرێت دەبێت پێغەمبەر (د خ) دەڵێت دەبێت ئاوا بخورێت و بكۆڵێت.

12-نا بێت پارچەى گۆشت لەسەر نانەكە دابنرێت.

پێغەمبەر دەڵێت " أكرموا الخبز فإن الله أنزله من بركات السماء وأخرجه من بركات الأرض

واتا ڕێز لە نان بگرن ئەوە پيرۆزى خودايە لەئاسمان هاتوە بۆ سەر زەوى.

13- نا بێت دەست بە نان بسڕينەوە

14-نا بێت ئەو خواردنەى لەدەست دەكەوێتە خوارەوە هەڵبگريتەوە و بيخۆى

15-نا بێت دەستى بە دەستەسڕ بسڕێتەوە، تا پەنجەكانى نەلێسێتەوە چونكە ديار نييە لەكام خواردن پيرۆزى تێدايە.